

ՊԱՅՄԱՆՔ

ՊԱՅՄԱՆՔ

Տարեկան 12 ֆր.
Տեղացուհայ 6 «

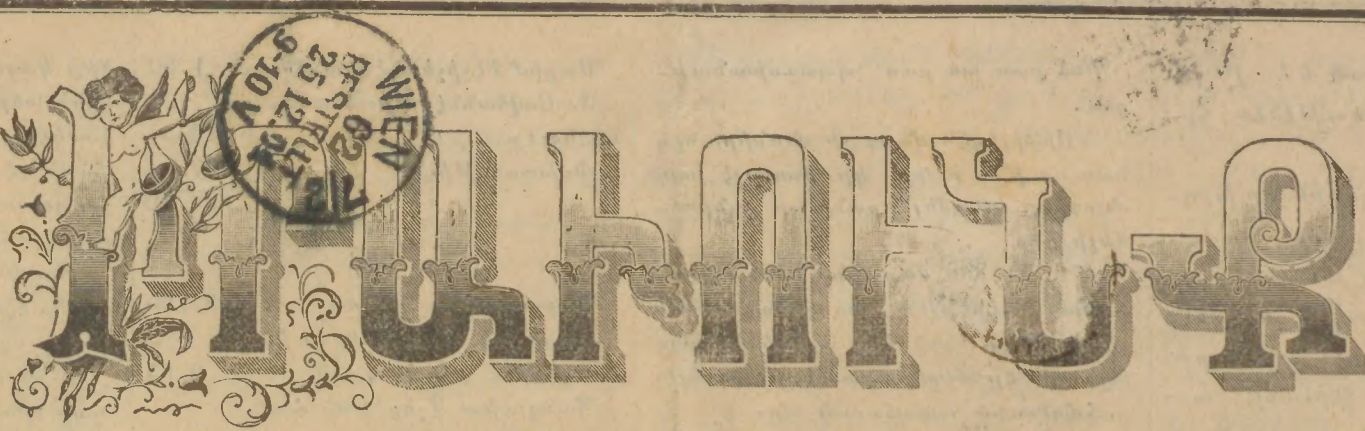
ԱՐՏԱՆԱԶՄԱՆ
2 իւլի մեկ ծրարով
Տարեկան 14 ֆր.
Տեղացուհայ 7 ֆ.

ԱՄԵՐԻԿԱ

Տարեկան 2.60 ֆր.
Տեղացուհայ 1.50 «

ԿԱՆԻՍԻԿ

Մանուկան ՏՈՂ
20 սանթիմ

ԼՐԱԳԻՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ԳԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԵՆ ԶՈՐԵՔՇԱԲԹԻ ԵՒ ՇԱԲԱԹ

ՀԱՍՑԵ

Rédaction du journal

„Iravounk“

VARN A (Bulgarie)

Редакция

на вѣстникъ

„Иравункъ“

ВАРНА (България)

Դրուքիւնիս ևս
չիւն տրուի

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Երկուսն Որբախնամ ընկերու-
թեան Դ. Գ. Ընդհ. Ժողովը, որ
տեղի պիտի ունենար անցեալ կի-
րակի դեկտ. 2ին, անդամոց մե-
ծամասնութեան ներկայ չի գրտ-
նուելովը յետաձգուեցաւ յառաջի-
կայ կիրակի դեկտ. 9ին, կէս օ-
րէն վերջ, Ժամը ճիշդ 2ին, ազգ-
վարժարանի սրահին մէջ:

Օրակարգ

Ա. — Գործ. Ժողովոյ վեցամսեայ
համարատուութիւն:

Բ. — Գործ. Ժողովոյ նոր ընտ-
րութիւնք

Գ. — Ընդհանուր զիւանի հը-
րաժարեալ երկու անդամոց
ընտրութիւն:

Ըստ տրամադրութեան կանոնա-
գրի Թ. Գ. յօդուածին, այս երկ-
րորդ անգամ քանի անգամ որ ո-
րոշեալ Ժամուն ներկայ գտնուի,
մեծամասնութիւն պիտի համա-
րուի ու նիստը բացուի: Դիւանս
կը փափաքի որ անդամք անձամբ
և ստուար թուով ներկայանան:

Մնամք յարգանք
Ընդհ. Ժողովոյ Դիւան

Ատենադպիր Ատենապետ
Ա. ՓԱՋԱՋԱՆ Թ. ԳՈՒՐՊԵՐԵԱՆ

Վառնա, 4 դեկտ.

ՈՐԲԱԽՆԱՄ

Մոնկոլիան վարագութեամբ մը
մեր դժբաղդ հայրենիքին մէջ ծա-
րէն մինչեւ միւսր մահ և աւեր
սփռուելէ վերջ, առաւել քան յի-
սուն հազար մերկ և ատէրունջ որ-
բերու երամակներ մոխրակոյտ ա-
ւերակաց վրայ և ամայի լեռնե-
ներու ու հովիտներու մէջ կծկը-
տած, կամ գիշատիչ գազաններէ
բզկտուելու և կամ նախախնամա-
կան հրաշքով մը ապաստանարան
մը գտնելու յոյսով երբ արհաւիր-
ւից օրեր կանցնէին, բնական էր
որ անոնց այս գառն վիճակը ի-
րենց հիւսուոր ու մերձակայ հայ-
րենակիցներուն կտրեկցութիւնը
շարժէր:

Հայաստանի այդ զգալիչ ազե-
տին իւր երբ հին և նոր ամ-
բողջ աշխարհը սարսափեալ, արե-
ւելքէն մինչեւ արեւմուտք, հիւսի-
սէն մինչեւ Ամերիկայ օտար և
հայ մարդասէրներէ կտրեկցական
ճիշդ արձակուեցան. ու ամեն
կողմ հայ որբերը պաշտպանելու
հոսանք մը ստեղծուեցաւ, այդ
պարագային շատ անբնական և
ամօթ պիտի բլլար, եթէ Պուլկա-
րիոյ Հայութիւնն ալ իր պարտքը
չափով մը գոնէ կատարել չի փու-
թար:

Վառնայի մէջ հայրենիքի ցա-
ւովը ի սրտէ տապկուող խուճը մը
ազգայիններ, թէեւ քիչ մը ուշ, բայց
վերջապէս ունեցան նախաձեռնու-
թիւնը որբախնամ ընկերութեան մը
հիմը դնելու շուրջ մէկ ուկէս տա-
րի առաջ: Մական ուժ կը մտա-
ծէր թէ գերազանցապէս այս նու-
րական ձեռնարկը խոչընդոտներու
պիտի հանդիպէր, այնպիսիներու
կողմէ յարուցուած, որոնք ազգա-
նուէր հայրենասէրի դիմակին տակ
կծկուած միայն իրենց ապրուս-
տին ու իրենց եսին համար կը մը-
տածեն: Մին բացառանքնք նախ
թէ «որքը հաց չուզեր զէնք կու-
զէ» միւսը ելաւ իրեններուն փափը
սալ թէ «որբախնամի հիմնադր-
ները իրենց խմբակին չեն պատ-
կանիր, հետեւաբար ամեն միջոց
գործածելու է այդ ձեռնարկը
քանդելու կամ զեկը ձեռք անցնե-
լու»: Եւ ամենք ալ ելան որբին պնտ-
կէն խոչոր բաժին մը խնդ, և
նոյն իսկ որբը և որբախնամը ե-
կեղեցիէն արտաքսել:

Իրաւունք իր գոյութենէն ի վեր
ինչպէս ամեն ազգօգուտ ձեռնար-
կութեան ուժ տուած և յարատե-
ւութեան շնորհիւր եղած է իր
հրաւերներով ու քաջալերական հը-
րատարակութիւններով, բնակա-
նապէս որբախնամի սաղմնաոր-
ման առաջին օրէն իրեն նուիրա-
կան պարտք համարած էր անոր
նեցուկ ըլլալ:

Որբախնամը իր կողմէ պատ-
ուիրակ մը կը զրկէր Շուվա,
Ռուսաւուր և ուրիշ տեղեր մասնա-
ճիւղեր հաստատուելու և որբախ-
րական գործը ուստային նման ամ-
բողջ Պուլկարիոյ հայաբնակ քա-

ղաքները տարածելու, ահա հրա-
պարակային անուանակիչ գրու-
թիւններ ալ սկսեցին երեւան գալ,
գործը իր սաղմնային վիճակին
մէջ խեղդելու ամենաստոր նպա-
տակաւ:

Այսպիսի նուիրական գործ մը
տապալելու սա յոռեգոյն երեւոյ-
թիւն առջեւ, հարկ անհրաժեշտ
սեպեցինք Որբախնամի գոյու-
թիւնը պահպանելու համար չի բա-
ւականանալ լոկ հրապարակագրի
պարքը կատարելով — զի դա ան-
բաւական էր քանի որ որբախնա-
մի թշնամիներուն գրութիւնները
և ոտնձգութիւնները վանի կը հա-
կալուէին — ուստի փութացինք բա-
րեկամներու խմբակով մը մեր գործ
նական աջակցութիւնը նուիրել ա-
նոր:

Արդէն անխոյժ կերպով կաշ-
խատէր այդ սուրբ գործին
նախկին Գործադիր Ժողովը,
երբ մենք իրեն թիկունք հասանք
Որբախնամի գիրքը գործնակա-
նապէս ամրապնդելու: Եւ ուրախ
եմ այս առթիւ յիշելու թէ մեր
գործնական աջակցութիւնը գրկա-
բաց ընդունուեցաւ ընկերութեան
գրեթէ բոլոր բաժանորդներէն, ո-
րոնք, սակէ 14 ամիս առաջ, երբ
ընդհանուր Ժողով գումարուեցաւ
նորագոյն մարմիններ ընտրելու
համար, քուէից բացարձակ առա-
ւելութեամբ Գործ. Ժողովոյ ատե-
նապետութիւնը իմ մտերիմ բարե-
կամիս Տիար Տօք. Շաքարեանի և
և Ընդհ. Ժողովոյ ատենապետի
պաշտօնը ինձ յանձնեցին:

Այդ միջոցին եկրիքաւ խմբա-
կէ մը զատ, թաղականութեան
ալ թշնամական ընթացք մը բըռ-
նած ըլլալուն հակառակ, մեր բուռն
ջանքերուն շնորհիւ յաջողեցանք
Որբախնամի նախնադրութիւնը
կառավարութիւնէն վաւերացնել
ստի, թաղականի եւ այլնի ոտնձը-
գութիւնները վանել և վերջապէս
ընկերութիւնը հասցնել այն նա-
խաձեռի վիճակին, յորում կը
գտնուի այսօր:

Այո, այսօր միայն վառնայի
Որբախնամը Հայաստանի մէջ 15
որբերու պաշտպանութիւնը ստանձ-
նած ու անոնց տարեթոշակները
զրկած ըլլալէ զատ, զուտ պատ-

րաստ դրամ 2000 ֆրանգէ աւելի
գումար մը ունի: Եւ ալ աւելին
պիտի ունենար, եթէ Թաղ. խոր-
հուրդը ուժ մտիս շարունակ ըն-
կերութեան հասոյթներուն ար-
գելք չի հանդիսանար: Սակայն
սակէ վերջ ոչ մէկ մարմին Որբա-
խնամի քայլերուն մազի չափ ար-
գելք ըլլալու իրաւունք ու ձեռն-
հասութիւն ունի, քանի որ ըն-
կերութիւնը ինքն ալ կառավարու-
թեան վաւերացած, այլեւս պաշ-
տօնական մարմին մըն է: Հետե-
ւաբար կրնամ ըսել թէ վառնայի
Որբախնամը նիւթական և բա-
րոյական կրկին տեսակետներով
իր գոյութեան գազաթնակէտը
հասած է շնորհիւ մեր բարեկամ
Գործադիր անդամներու ջանքին
և իր բաժանորդներուն և ընդհա-
նուր հայ ժողովուրդի նիւթական
աջակցութեան:

Սկիզբէն մեր ջանքը եղած է
Որբախնամի բաժանորդներէն և
ոչ մին չի վշտացնել, և այդ ջան-
քով յարատեւած ենք ցարդ ու
պէտք է յարատեւել զվիճի: Զո-
հած ենք անձնական բարեկամու-
թիւններ, երբ ընկերութեան շա-
հը այդպէս պահանջած է. և կը
կարծեմ թէ զլիաւորապէս այդ
շնորհիւ է որ Որբախնամը իր այ-
սօրուան էն նախաձեռի վիճակին
հասած է, որով ես, իմ մասին
խօսելով, իմ աշխատութեան վար-
ձքը ընդունած կը նկատեմ:

Ասկէ անդին միակ փափաքս է
ընկերութեան ներկայ կանոնաւո-
րութեամբ յարատեւութիւնը. և
բնաւ ես ինձ չեմ ներեր որ ո՛ր է
անձնական կամ եսասիրական նը-
կատումով, իմ պատճառաւ, Որ-
բախնամի հասոյթէն սանդիմ մը
պակսի, կամ բաժանորդներէ մէկը
վշտանալով հեռանալու պատրուակ
ստեղծէ: Կ'իմանամ թէ մէկ քա-
նիներ իմ և Գործադիր Ժողովոյ
էն գործօն անդամներէ միոյն դէմ
մասնաւոր ատելութեամբ լեցուած
են, այնպէս որ եթէ Որբախնամի
նոյն պաշտօնին մէջ շարունակենք
մնալ, անոնց ընկերութեան բա-
ժանորդագրութիւնէն հրաժարելուն
պատճառ տուած պիտի ըլլանք.
ուստի ես իմ մասիս կը յայտա-

րարեմ թէ պատրաստ եմ ընդհ. ժողովոյ Ատենայեան ժեշտէն հրաժարելու :

Միայն թախանձագին կը խնդրեմ Որբախնամի բոլոր բաժանորդներէն որ վաղը տե՛ւտը տե՛ւտը կայանան ընդ. ժողովին և իրենց ազատ քուէովը ընտրեն նոր Գործ. ժողովոյ և ընդհ. Գիւանի ազատները, որոնց պիտի յանձնուի 2000 ֆրանքէ տւելի պատրաստ դրամը և բոլոր գոյքերը :

Պատուական տեղաժամկեցը Որբախնամի :

Կը խնդրեմ ու կը կրկնեմ որ վաղը ժամը 2ին ներկայ գտնուիք ժողովին : Միայն ձեր դրամ տուած ըլլալը բաւական չէ. տարւոյն մէջ 1-2 ժամ ալ զոհեցէք Ձեր այդ գրամին իր նպատակին ծածայելիքը ապահովելու համար : Թիշեցէք 28 անտուկի և Տիկնանց մասնախումբի կորուստները, որոնք ձեր քսակէն ելած էին, բայց այսօր չկան կորսուած են, կըլլուած են :

Կարծեմ այս պարտքս ալ կատարած եղայ :

Յ. Գոշրպեքեան

ԱՌՈՂՋԱՊԱՆԱԿԱՆ
ՇԱՌԱՅՈՒԹԻՒՆԸ
ԹՈՒՐԹՈՅ ՄԷՋ

Թուրք կառավարութեան Փոքր-Ասիոյ երբեմնի պաշտօնատարը Տօքթ. Լուսթֆի կը գրէ «Մօնիթէօր Օթօման»-ի մէջ.

«1897 Յունուարին Փոքր-Ասիայի միւթէսարիֆութեանց Ալայէի, Աքսէքի, Գասի, Էլմալուի մէջ, ծաղկախտի հիւանդութիւն կը տիրէր, քննութիւն մը կը կատարէի :

Ամեն օր իրենց տեղեկագրներուն մէջ բժշկները ինձ կը մատնանչէին քրիստոնէայ կամ միւսմիւսն հարիւր կամ երկու հարիւր աղաքներու մահը :

Բոլոր բաններու մէջ, չարքեր այն քան խտուրթեմք մը կը տիրէր որ բանտարկեալներու կէտը կը մեռնէին :

Իսթանուլի մէջ, փոքր գիւղ մը, 150 աղաքներու մահը հաստատեցի :

Սովորականին համեմատ, այս տագնապեցուցիչ լուրերը Պոլիս հեռագրիցի Անմիջապէս կառավարութիւնը ինձ սա քիսհաճ պատասխանը հասցուց :

— Երբէք այդ տեսակ տեղեկութիւններ մի հաղորդէք :

Յ. — Ուրիշ ատեն մը Սպարդաշ ու Իզմիրի մէջ, այցելեցի Արքուէնի բաղնիքի կալուածներէն մին, 2 եղիք՝ 2 թիֆլիկի, ուրկէ տուրքը շտկէ չիտակ արքունի կալուածներու նախարարութեան կը վճարուի, առանց գանձէն անցնելու :

Այդ ազարակը ապականութեան ճշմարիտ վառարան մ'էր : Երբէք բըժիշկ մը հոն չէր այցելած ու անո՞ղջապահական քննիչն իսկ հոտ երթալու իրաւունք չունի, կայսերական ազարակ մը իր իրաւասութեան տակ չըլլալուն :

Անոր բոլոր բնակիչները «սիֆիլիզիկ» էին ու չըջակայ գիւղերը վարակած էին. Պոլիս վերադարձիս, իրեւրու այս ողբալի կացութեանը մասին կայս. անձնական գանձուն նախարարութեանը տեղեկացուցի :

Ինձ բառ առ բառ պատասխանեցաւ :

— Սիֆիլիզէն մարդ չի մեռնիր, մընաց որ ինչ բանի կը ծառայէ այդ մարդիկը խնամիլ քանի որ անբուժելի են :

Յ. — 1898 մարտին Գոնեա (Գարման Հէրէքլի) առողջապահական քննութիւնի ժամ էի այնպիսի տեղ մը ուր կը տիրէր սոսկալի ու քէշ սահմանուած համաճարակ մը :

Երբ հասայ, ապշեցայ աղետալ տեսարանէն զոր արագօրէն պիտի ներկայեմ : Երկրին բնակիչներուն մէկ մասը, տեղային իշխանութիւններէն մոլեռանդութեան գրգռուած, հայ քերեզմանի մը վրայ յարձակելով, նորաթագ դիակները հանած ու զանաւը գլխատելով, ըմպելի ջուրին մէջ նետած էր : Կը դատէք թէ, այդ ջուրը, այդպէս ապականուած, համաճարակը պիտի ծաւալէր :

Անդուսիս դիակներուն դերեզմանցին մէջ բացը թողուելուն պատճառաւ, հայ խմբակներ, մեռնողներու այդ ապաւանտարար կողմային ու կը բացազանչին իրենց ծնողքին կամ բարեկամներուն յօշոտուած ու սրբապղծուած դիակներուն մէջ, յղութեան վերջին ամսաշրջանին հասած մանկամարդ կնոջ մը դիակը նշմարեցի որուն մէկ շարաքաղ ազգականուէին զայն ետանդագին ողջագուրած, յուսահատօրէն կը հեծեճէր :

Արագ քննութիւն մը կատարելով սա տարօրինակ սրտաւեղմ լուրը իմացայ թէ Ֆէրիտ բաշա, Գօնիայի վայրին, նոյն ինքն որ վերջին օրերս Մեծ-Վէզիրութեան թեկնածուն էր, այս կեղեքմանը զրդիչն էր, որոնք միշտ կազմէին միաժիտ ու նախապաշարեալ մտքերու վրայ :

Ֆէրիտ բաշա այս հրէշութիւնը գործած էր հակառակ Եւրոպացի հիւպատոսներու Սուլթանին հաւատարմութեան ինչպէս կ'ընէր : Երբ իմացայ թէ հայկական անհանգստացուցիչ ընդլուծմ մը խղած էր, բան մը որ կայսերական բարեհաճութեան արժանացուց պիտէր :

Անյապաղ Պոլիս հեռագրիցի կացութիւնը ցուցնելու եւ օգնութիւն պահանջելու համար :

Հեռագրաւ ինձ պատասխանեցին.

— Լուէ, սպա թէ ոչ քու. Զանաթ-րութեանը համար կրնաս զղջալ :

Բոլոր այս պաշտօնական պատասխանները պահած եմ : Անոնք յատկանշական են ու բոլոր մեկնաբանութիւններէ աւելի կապացուցանեն տարազոյց թուրքիոյ նոյնքան քրիստոնեաներուն որքան միւսմիւսնիներուն տգիտութիւնը ու թշուառութիւնը եւ կառավարութեան ապիբառութիւնը :

Տօքթ. Լուսթֆի

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՇՈՒԵԿՈՒ
ՖԻԼԻՊԷԻ ԱՂՔ. ՄԱՍՆԻՍԻՒՄԻՆ
1901 Յուլիս 8ին միւնչեւ Նոյ. 25

ՄՈՒՏՔ

Գանձապետին քով պատ-	
բաստ դրամ	115.80
Շարաթական գանձանակէն	330.07
Եկեղեցւոյ գաւթի գանձանակէն	6.30
Տ. Գ. Թոգաթիւնէն նւ-	
ւէր	8.20
Բարեւէր ազգային մը նւ-	
ւէր 2 լէվ, ուրիշ մը 50	
սանթիկ	2.50
Սուլթ մը երթաւորներէ	
նուէր	8.15

Սարիմ Գէշիշեանէ գանձուած	1.50
Տ. Յովհաննէս Աբրահամեանէ	15.—
նէ նուէր	97.—
Փոխառութիւն	584.52

ԵԼՔ

Շարաթական նպատակ	281.25
Բացառիկ նպատակներ եւ հիւ-	
ւանդներու կառքի դրամ	9.65
Պանդուխտ Մշեցիի մը ճամ-	
բու ծախք	4.—
Պանդուխտ Մշեցիի մը ճամ-	
բու ծախք	8.50
Պանդուխտ Վանեցիի մը	
ճամբու ծախք	12.05
Վիւրքճի Գրիգոր աղայի	
այրի կնոջ եւ աղկկան ճամ-	
բու ծախք	30.—
Պանդուխտ Մշեցի նշնեցեա-	
լի մը ծախք	2.40
Գեղօրէից համար Տ. Թօ-	
գաթիւնի վճարուած	28.70
Տօքթ. Օրմանեանի ձեռքով	
լատինաց հիւանդանոցը վճա-	
րուած	26.—
Գ. Սաղաթիլիւնի համար	
լատինաց հիւանդանոցը վճա-	
րուած	8.—
Գանձանակը պատնոցին	65.87
Գրասեղանի մը համար եւ	
համալէք վճարուած	6.10
Փայտանոցին կղպանք, կըն-	
քամով	—70
Ձմեռուան համար գնուած	
փայտերու վճարուած	100.80
Պատրաստ դրամ	—50
	584.52

Ի դիմաց Աղք. Մասնախու մին
Ատենապետ Ատենապետ
Բ. ՉՕՐԵԱՆ Մ. ԱՍՏԱՐՃԵԱՆ
Ֆիլիպէ, 28 Նոյ. 1901

«ՀԱՅԳՈՒԹ»ԻՆ ՀԱՄԱՐ

Պրն. Հայկելի Փափագեան

Ձեր 232 թիւ Հայկելի կը հաւա-
տաք, թէ Տ. Գուրպէթեան թուրք
հիւպատոս Րէֆիկ պէյի խոստացած
պաշտօնը եւ դրամը մերժած է : Տար-
բիւր չէիք կրնար ըսել քանի որ այդ
մասին Գէօրգիսեանէ եկած վկայութիւ-
նը ձեզ եւ ուրիշ հակառակորդներ հա-
ւատացնելու չափ զօրաւոր էր :

Ու կըսէք

«Բայց երբորք թիւը հրատարակուե-
լէ վերջ ժէօն թիւը քերտու գիւնով դը-
րամ ուղեւուն ինչ պիտի ըսէք, չէ
մի՞ որ երեկուան Րէֆիկ պէյէ մը չը
առնուածը այսօր Հիւսնիւ կամ Օսման
պէյէ մը առնուած է »

1. Ձեր այս կարճ պարբերութիւնը
իր խնդրութիւններուն մէջ Գուր-
պէթեան մը զուգարտելու ու անուա-
նարկելու ձեր ներքին անյադ տենչը
չը՞ մատնէր կը կարծէք :

2. Փոխանակ Օսման արտաքսուելէ
վերջ ըսելու ինչու երբորք թիւը հը-
րատարակուելէ վերջ կըսէք :

3. Րէֆիկ պէյը եւ ժէօն թուրքե-
րը մէկ կը դատէք. մին Սուլթանի
կամակոր ծառան իսկ միւսները հայ
խղափաղականներու հետ ձեռք ձեռքի
տուած, Սուլթանի ջերմ ոխերիմնե-
րը եւ զուր մոլեղին ատելութիւնէ
մը զրդուած երէկուան Րէֆիկ պէյէ
մը չառնուածը այսօր Հիւսնիւ կամ
Օսման պէյէ մը առնուած է կըսէք :

4. Որպէս զի ձեր ընթերցողներուն
Տ. Գուրպէթեանի մասին գէշ կար-

ծիք կազմիլ սաք ժէօն թուրքերէն
զրկուածը 50 ֆր. միայն ըլլալն ալ կը
ծածկէք : Եթէ Գուրպէթեան գաղա-
փարի դէմ մեղանշող մը ըլլար թիւրք
հիւպատոսէն խոստացուած ասոր հար-
իւրապատիկը չէ՞ր առնէր :

Դեռ կայ : Հուգուգի ո՞ր թիւին մէջ
տեսեր էք թէ այդ թիւթիւր «ժէօն թիւր
քերտու օսկան» եղած ըլլայ :

6. Թուրքիոյ շատ մը մասերուն օ-
տար պետութեանց տրուած ըլլալուն
ափսոսալը յանցանք կը սեպէք Հուգու-
գին, բայց, ինչպէս կանխաւ ըսինք,
թուրքերէն կարգացուելու եւ անոնց
հայերուն դէմ ունեցած հակակրու-
թիւնը մեղմելու համար հրատարա-
կուող «Հուգուգ» թերթը, ուրախու-
թիւն յայտնելու էր որ Հայաստանի
կարեւոր մէկ մասն Ռուսին տրուե-
ցաւ, Երկրպետը եւ Կիպրոսը Անգլիոյ,
Հէրսէք—Պօսնան Աւստրիոյ, Թու-
նուսը Գաղղիոյ եւն. եթէ այդ անմը-
տու թիւնը ունենար «Հուգուգ» ի իմ-
բաղիրը, այն ատեն ո՞ր թուրքը զայն
կառնէր ու կը կարգար :

7. Այս բոլորը գուրք ալ գիտէք, եթէ
չը գիտնայիք, 3-4 տարիէ ի վեր հա-
կառակ կարծիք յայտնել պարտ էիք,
մինչդեռ լոնցրէ եւ «Հուգուգ»-ի երեւ-
նալէն վերջն ալ ամեն գնով շարու-
նակ Գուրպէթեանի մտերմութիւնը
չահիլ աշխատեցաք : Գիտեմ հիմա 3
ամիսէ ի վեր գծուած էք. բայց իմ-
բաղիր մը համար մեղք ըլլալէ աւելի
ամօթ է տարուան չորս շրջանին մէջ
ու թ անգամ կարծիք փոխել :

Թ. Փ.

Յ. Գ. Անշուշտ շատեր գիտնալու
են փարիսեցիին առածը թէ (հանախ
զգրան յականէ քուսմէ). Կարծեմ թէ
գետ մոռցած ալ ըլլալու չէք ասկից
գրիթ մէկ տարի առաջ ձեր թերթի
մէկ խմբագրական յօդուածը թէ պէտք
է ամեն բան զոհեցէք ու երթանք Սուլ-
թանին ոտքերը պաքսնէք :

Ան այժմ այս չափ

Մէկ օրինակ Հայկելի զրկուած է :

Նոյն

«Շարժում» թերթը իր վերջին թիւ-
ին մէջ թարգմանել փորձելով «Հու-
գուգ»-ի խմբագրական յօդուածիս երկ-
րորդ մասը, ինքն իրեն թոյլ տուած
է իր իրանը զրգարտելու գերին կը-
ցել նստել հրատարակուած այսին կեղծարա-
րութեան գերը :

Ինչու չպիտի փորձեմ, այդ անկապ,
անճոռնի ու գերազանցապէս աղիտօ-
րէն եղած թարգմանութեան մանրա-
մասնութեանը մտնել, որովհետեւ մի-
այն անոր մէկ կէտը մատնանել կը
բաւ է ճշմարտութեան եւ մեր այդ եր-
գուէալ հակառակորդին սեւ ուրոյն
խոպան պատկերը ցոյցանելու :

«Օ հալտէ պիղ տախի Սթանպուլ կա-
ղէթաճըլարի իլէ պէրապէր հաշաւը
Եւրոպ խաղը, եւշաւըն մէճիսի վի-
թէլա վէ Թէվֆիկ բաշա տէճի պա-
ղըթալը (!...) »

Այս հեղեղական խօսքին՝ որ սոս (1...) ծաղրական նշանով կը վերջանայ,
«Շարժում» լուրջ ձեւ մը տալով ըն-
թերցողները խաբիւր համար, բնա-
գրին այդ անպիսի ծաղրական նշանը
վերցուցած է : Հետաքրքրեալներուն
պատրաստ եմ բուն իսկ «Հուգուգ»-ին
այդ 2 թիւը ցոյց տալ :

Թ. Գ.

ԱԶԴ

Սորհուրդ կուգայ ներկայիս յայ-
տարարել որ տեղէ մը ուրիշ տեղ փո-

խաղաղութիւն համար քաղաքէս անցնող
զազայինք իրենց ճանապարհածախսը
ամբողջովին չը հայթայթած, խոր-
հրդոյս օգնութեան վրայ յոյս դնելով
ճամբայ չեն ընդունել: Խորհուրդս
նորոգելու Թաղ. Խորհուրդս ներկայիս
ո եւ է օգնութիւն մը ընելու անկա-
րող է: Հետեւաբար Խորհուրդէս ներ-
կայիս օգնութիւն մը յուսալով քա-
ղաքս եկողները՝ թախառական լու ան-
օղնական պիտի մնան:

Թաղ. Խորհուրդ Պուրկազի
ԿԵՆՏՐ

Պուրկազ, 1901 Դեկ. 2

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կախումները

Կ. Պուրկազի թերթերուն մէջ հե-
տեւեալը կը կարդանք անցեալ շաբ-
թու Էտիրնէի մէջ կ'ախումներու
մասին:

Ինչպէս ծանուցինք, Էտիրնէի
գիտութեամբ ատենանք ի մահ դատա-
պարտած էր աւագակալութեան մը ողջ
ընտանիքը: Զորս անգամներ, որք անց-
եալ յաւիտի սկիզբը, Էտիրնէի մօտ,
Պաղլի Օրգընէ ազարակէն անուանգած
եւ չարաքար սպաննած էին Էտիրնէի
երեւելիներէն Սուրաֆա պէյի որ-
դին՝ Նուրի պէյը: Կայս, իրաւէ մը
սոյն վճիռը վաւերացուցած ըլլալով,
չորս չարագործներն անցեալ Դչ. օր
Էտիրնէի մէջ զատ զատ տեղեր կա-
խողան հանուեցան: Աստիք են Գա-
րին Ապառի գաւառակէն Պուրկազ Սը-
լավի Զանո, Ֆիլպէյի նպարտաւաճող
Խրիստոս Եւփան, Զաւարացի մրգա-
վաճառ Յակոբ Կարապետեան(ը) եւ Ռո-
տոստոյի գերձակ Օննիկ Թորոսեան:
Իսկ պարտիզպան Ֆոթի, որ ապաւն-
տուած էր աւագակալութեան, 7 տարի
տաժանակիր աշխատութեան դատա-
պարտուած ըլլալով, նախընթաց ա-
ռուտութիւնը արտաքին իրաւունք
կուած է, իր պատիւը քաւելու:

—Անցեալ շաբաթ օր (8 դեկտ.)
Կարնոյ առաջնորդէն նոր հեռա-
գիր մը եկած է Պատրիարքարան,
որ կը գումարէ թէ «այս ուրբաթ

(*) Որուն համար տեղական թեր-
թեր գրեցին թէ Ֆիլպէյի Պետրոս
Ուրեմեանն է: Արդեօք թիւրիմա-
ցութիւն կայ...

երիցս բուն ցնցում տեղի ունե-
ցած է, պատճառներով նոր աւե-
րումներ և նոր տաքնապներ և թէ
ժառանգեալ համաճարակները շատ
տղաք և մաս մըն ալ չափահաս
ներ կը տանին»:

Այս քառասորեայ երկրաշարժը
թէն բարեբաղդաբար փլատակ
ներու տակ շատ մարդ թողած չէ.
բայց աղէտին այնչափ երկրորդա-
գումը և ցարտին ու ձիւնին տակ
ժողովուրդին անպաշտպան մնալը
համաճարակ հիւանդութիւնները
կը յառաջանեն, սրով զահերու
թիւը կը բազմապատկուի:

—Տեղւոյս Թաղ. Խորհրդոյ
կողմէ և Պատրիարքարանի լոնձ-
նարակներով հանգանակութեան
համար քանի մը ամիսէ ի վեր
Ռուսներու քաղաքները չըլլալու
յուր Սարգիս քահանայ Ղարիպ.
եան երկուշարժի օր քաղաքս
վերադարձաւ: Դաւաքներէն զատ
իր հանգանակած գումարը 2000
Ֆրանքի հասած է, որ պիտի յատ-
կանայ տեղւոյս Ազգ. վարժարանի
չինութեանն մնացած պարտքին:
Տ. Սարգիս հայր կալացի մէջ չէ
յաջողած հանգանակութիւն ընել,
որովհետեւ, ինչպէս կըրտի, հայ
քահանայ մը գինքը թուրք հիւ-
պատարին մատնած է. այս վերջինն
ալ կուտար զինքն իր յաջողած
է Տ. Սարգիս հայրը կալացի
գործս հանել տալ:

Եթէ հայ քահանայի մը այս
արարքը ստոյգ է, արգարեւ շատ
ցուալի է:

—Էլմիսմէն վեհ. Ս. Հայրա-
պետի կողմէ քարտուղար Կորիւն
վրդ. փութացած է շնորհաւորել
Տ. Գեորգ կաթողիկոսին ընտու-
րութիւնը: Ուրիշ շնորհաւորական
հեռագիրներ և այցելութիւններ
անհատաւոր են: Այսպէս ի հաւան
պաշտօնական հեռագրէն տեսնուած

է թէ ընտրութեան մասնակցող
49 պատուիրակները 59 քուէ տը-
րած են, որոնց 32ը Տ. Գեորգ
Սարգիս և 29ը Սահակ եպիս-
կոպոս շահած են: Ըստ այնմ Տ.
Գեորգ Սարգիս հաղթած է
ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ՏԱՆՆ ԿԻԼԻ-
ԿԻՈՅ:

Տ. Գեորգ Սարգիս ընտու-
րութեան ժողով խորհրդած էր համա-
տարէն իր տնունը շինել ընտրե-
լու ցումէն, ինքզինք անձեռն.
հասնելու տեղով այդ բարձր պաշ-
տին: Մինչդեռ ամեն կողմէ կը
վկայուի թէ կաթողիկոսական այդ
նուիրական կոչումին էն յարմար
և էն ձեռնհաս եկեղեցականներէ
մին է ինք. ուստի Գիլիկոյ պատ-
ուիրակները շատ նպատակաւոր-
մար ընտրութիւն մը ըրած են:
Կ'երեւայ թէ Տ. Գեորգ Սարգիս
այլ եւս չպիտի պնդէ իր հրաժա-
րականին վրայ:

—Մանչեսթրի հարուստ հայ
վաճառականներէն Տ. Ս. Թօգա-
տիանի հայկական դօլէճի մը հա-
մար 20000 ոսկի յատկացուցած
ըլլալու լուրը կը հերքուի Գեթ-
բադգորար: Ստույգը սա է թէ
Տ. Թօգատեան խոստացիր է 2
հազար նուիրել Մանչեսթրի Օուլմս
Քոլէճին, պայմանաւ որ սա եր.
կու հայ որք յանձն առնէ մնու-
ցանի ու կրթել: Քոլէճին Հոգա-
բարձութիւնը նկատելով թէ այդ
գումարի տոկոսը բաւական չէ եր-
կու աշակերտներու ծախքին՝ մեր-
ժած է և խնդիրը այսպէս գո-
ցուած:

—Եւրոպոյ Սոսլոնորդ Տ. Գե-
որգ եպիսկ. Իւթիւնեան ի նպատ-
կարնոյ երկրաշարժէն արկածեալ-
ներուն 1000 Ֆր. հանգանակած է
Մարտիրոս մէջ: Տ. Գեորգ եպի-
կը շարունակէ իր հանգանակա-
լութիւնը Եւրոպոյ ուրիշ քաղաք-
ներու մէջ:

—Մեր յարգելի պաշտօնակիցը
Տ. Ս. Փորթուգլեան իրաւամբ
քննադատած է Արմենիայի մէջ Տ.
Զեորգի Զորին ներկայացուցած
ուղերձին այն մասը, թէ «Հա-
յաստանեայ Եկեղեցին Օրթոտոքս
եկեղեցիին մէկ ձիւղն է»: Մինչ-
դեռ մեր Եկեղեցին բնաւ երբեք
ո եւ է եկեղեցիի ճիւղը եղած չէ,
այլ թաղէնս և Բարթողիմէոս
սուրբերէնու Հայաստանի մէջ
քարոզութեամբ հիմնուած Առա-
քելական եւ անկախ Եկեղեցի մըն
է: Եթէ այսպէս չըլլար, Բիւ-
զանդական կայսրութեան ատենէն
թերեւս հայերս կորսուած ու
տարրաւորուած պիտի ըլլայինք:

—Հանգուցեալ Ստեփան փաշա-
յի ընտանեաց 50 իրա յուղարկա-
ւորութեան ծախք վճարուած է
կառավարութեան գանձէն:

—Ֆիլիպէ «Բիւզանդիոնի» կը
գրեն թէ Հնգկաստանի մէջ 50
տարի առաջ մեռած Էմմանուէլ
Մուսաճօղլու կոչուող հարուստին
միլիոններ ժառանգելու համար,
ցարդ Յոյն և Պուրկազ քաղաքի
հաւակնողներէն և ոչ մէկուն ճիշդ
ժառանգորդ ըլլալը հաստատուած
է: «Սակայն, կըսէ նամակագի-
րը, հաստատ աղբիւրէ կ'իմանանք
թէ բնիկ Տաճկաստանցի՝ բայց
երկար ատենէ ի վեր Հունգարիա
(Սաւոյն) բնակող և տեղւոյն
կառուարութեան հպատակ Հա-
յ մը Ղուկաս փափազեան անունով,
բաւական հաստատ փաստերով վե-
րագրեալ հարուստին ժառանգորդը
ինք ըլլալը կ'ապացուցանէ և այդ
նպատակաւ արդէն Ֆիլիպէ կը
գտնուի»:

—Տիգրանակերտի նահանգին
մէջ գտնուող Մակարայեցոց վան-
քը զրաւելու համար Ասորիք դեռ
կը պնդեն եղեր, 800 տարուան

ՀՈՒԳՈՒԳ

ԽՍՐԱԳՐԱԿԱՆ ԾՕԳՈՒԱԾՍ

ՍՈՒՃԻՄԻ ԹԵԼՍԻՄԻ ՀԱԼԻՍԻՃ

Էսկի ասորւարտա էհալի թաղի օլտըը հիւքիւ-
մէթին հիւքիմարալար (իշխաններ) վէ պէոյիք
մէմուրալար ետէլէրինաէ գէնճիւրէ պաղլանմըլ եէ-
սիւ կիպի հէր հանկը թարափա չէթիւրլէր իսէ օ-
րայա կիթմէյէ քէնաիսին մէմուրալար աստ իտէր ի-
տի: Օլ ասորւարտա ետլանան միլլէթլէր պու-
կիւն եալընըլ թէվարիլլէրաէ (պատմութեան մէջ)
միլլէրի աթիլէրի զարըը միւթմէտտիւնէ (հին ան-
քաղաքակիրթ ազգեր) նամը իլէ կէօրիւլիպ, ան-
լէրին գաւմիլլէթի (ազգութիւնը) տախի քիւլլիւն
զայպ վէ նապէտտ օլմուլ տըր:

Միլլէրի (ազգեր) մէջքիւլլէրին զայպ օլմուրալ-
նա եէքանէ (միակ) սէպէպ էհալինին ճէհալլէթիլէ
հիւքիւլլէթի իտարէսի եալընըլ հիւքիւլլէթիւրա-
լըն ետէլլէրինաէ գալմըլ օլմուր վէ հիւքիւլլէթի
(իշխան) իսէ էթրաֆընտա պուլլընան մէմուրէյ-
նի միւրթէթիլլէրին թէլլիլլէթի նապէճաւընա
(անվայել) ալլէթ օլմուլ, վէ եախտա թապաւըն
մէնափիլի հազիլլէրին (արդար չանբըլ) քէնալ ա-
մալը ֆասիլլէրին (սին բողմանքներուն) դուրպան
իթմիլ օլմուր իլէ, միւրալլէթի գալլիլլէ զարֆընտա
(կարճ ժամանակի մէջ) պէոյիք պէոյիք տէվլլէթ-
լէր քէնալ միլլէթլէրի վէ թապաւալար իլէ սիւն-

եա իւզէրինսէն սիլլիլլէր վէ պու կիւն թէվարիլ-
լէրաէ եալընըլ իսիլլէրի գալմըլ տըր:

Շու եալալարըլ ասըր մէմուրլլէթ հասըրտա
(նեքկայ քաղաքակիրթ պարու մէջ) իսէ էհալի պիւր
սէլլէլլէ իսպըլ գաֆլէթտէն (անտարբերութեան քու-
նէն) ունանմըլ օլմուլ, «հիւքիւլլէթ էհալինին իս-
թիւրալլէր վէ ասալիլլէրին մուհաֆազասը իլլիւն
թէլլէրալ վէ ինտա օլմուր պիւր իտարէ օլմուրընը»
անլայալար, իտարէի հիւքիւլլէթ միլլէթին հէտի
զապլընտա պուլլընալլէրալլէր վէլլէլլէրինաէ, ա-
նըն գալմանին (օրէնք) վէ նիլլալլէրալլէր պիլլալլէր
(սոյնինքն) միլլէթին բայ վէ թապալլէր իլլէ մէրի-
լիլ ինքա օլմուր (գործարարութեան գորուլլի) վէ օլ-
գալմանին իսթիլլէր (օրէնքները գործարարող) իսէ
ճէք օլմուր մէմուրալար տախի թէլլէրալլէր էհալինին
իսպլլէթի իլլէ (հաւանութեամբ) ինթիլլալ օլմուր
հուպ, երինէ քէնալլէրին — էհալիլլէ — մէմուլ գալ-
մալ չէրալլէր իլլէ գալմէր ինքալլէր (վարչա-
կան իշխանութիւնը) անա իսպլլէ օլմուրալլէրալլէր
իլլէ էհալինին վէ եախտա միլլէթին պու հու-
գալլընա «Գանուրը Էսալի» (Մանաւարութիւն)
իսթիլլէրին: (*) Պու կիւն թիւրքիստան վէ
Բուսիստան մատա պիլլիւն Ալթորա միլլէրի միւ-
թէմէտտիլլէր (քաղաքակիրթ ազգեր) իլլալլէր Գա-
նուրը էսալի գալմէրին իսպլլէ օլմուրալլէրալլէր, վէ
հէր պիլլիլլէր ելլմէն ֆիլլէլլէր թէլլալլէր իթմէթաէ

(*) Արդեօք մեր ապագայ Հայաստանը հակասա-
մանադրական պիտի ըլլայ որ այս Սահմանադրու-
թիւն բաւող գործածած ըլլալու համար չարամիտ-
ներ քննադատել կը փորձեն: Միթէ Աւետիսեան
եւ Գիւրգենեան ալ սահմանադրական գաշակցու-
թիւններ չեն

(օրըստօրէ կը յառաջդիմեն). վէ պու թէլլալլէրալլէր
կէօրիլլէրին էսիլլէրալլէր պուլլընան տիւրքի Պու-
կար միլլէթինաէ տախի միւրալլէրալլէր օլմուրալլէր
տըր: Եիլլիլլէր սէնէ մուհաֆազալլէր եալմալ օգուլլալ
պիլլէր Պուկարը բարմալլէ կէօսթէրլէրլէր իքէն, պու
կիւն մէթթէպի իտարինին (ժիմնալիա) իլլիւննիւ
վէ տէօրտիւննիւ սընթըրը իքմալ իթմէլլէր կէնն-
լէր բէք ալ տըր: Բէքա Պուկարիտալլէր ինչա օլմու-
րան (չինուած): Ըմէնտըլլէր իսթիլլէր, միւրթա-
զամ պէլլէրալլէր իտարէլլէրի մալլէլլէր վէ գալմ-
վէլլէրալլէր (ոստիկանութիւն) վէ ասքէրլլէր վէ
մէարիլլէր (գիտութիւն) վէ նաֆաա (հանրօգուտ չի-
նութեանց) վէ սալլիլլէր էհալիլլէր ֆալլէր իտարէլլէր
թէլլէրլլէր 500 սէնէտէն պէրու թէլլէր օլմուր
թէլլէրլլէր ալլիլլէր Օսմանիլլէրին հալը հալըր-
տալլէր թէլլէրլլէրալլէրալլէր բէք միւրթալլէր օլմուր-
լիլ իթիլլէր իթմէլլէր (չի խոստովանիլ) միւրթիւն
տէլլիլլէր տըր:

Էլլէր չու իքի հիւքիւլլէրին անվալը հալըրէսի-
նի եէքալլէրինէ մուհալլէր (քաղաքալլէր) իթմէթ
լալլալ կէլլիլլէր իսէ մալլէթլլէրալլէր (ցաւալիլլէ)
վիլլ օսմանը պուլլընալլէրալլէր ութանալլէրալլէր:

2. ԵԼԿԻԼ

(Շարունակելի)

Հուլիոյ Թիւ 1

յիշատակարան մը արդէն ապա-
ցուցած է վանքին հայրաց ըլլա-
լը. նոյնը կը հաստատեն և հեռ-
ձեռնոր, եւ սակայն Ասորիք կը
ըսեն թէ իրենց թեմական գործե-
րը ժամանակաւ Հայոց Պատրիար-
քարանի իրաւասութեամբ կը տը-
նարկուէին, այդ տոհմ հայերը
վանքը իւրացուցած են. Բայց ե-
թէ հին տոհմ հայերը Ասորիք
վանքերը իւրացնելու տրամադիր
ըլլային, ինչո՞ւ միեւնոյն տոհմ
ասորական ուրիշ վանքեր չեն իւ-
րացուցած կրնէ նամակագիր մը:

ՀԱՎԱՏԻԱԹԸ ԲՕԼԻԹԻԳԻՅԷ

ԲՈՒՍԻԱ ՎԷ ԷՐՄԷՆԻՍՏԱՆ

«Թալմըզ»-ը Բարիզ մուսպի-
րի՝ Բուսիանըն Էրմէնիստան իշխն
պէսլէմէքտէ օլտըզը բօլիգատան
տօլայլ տթիտէքի էսրարը մէյտա-
նա գօյմուշ տըր:

Չին մէսէլէրինտէ էհէմմիյէթի
միւսէլլէմ օլան Տօք. Ալիքս, իւ-
լառ մուսպիբի մէրգումէ աթի-
տէքի մուհիմ վէ կիզլի օլան թաֆ-
սիլաթը վէրմիշ տիր:

«Ուզուն միւտալէթտէն պէրու
ղայրը Էրմէնի մէսէլէսի հազգըն-
տա Բուս տէվլէթինին նօզթաի
նազարը՝ տիկէր Էվրէա տէվլէթ-
լէրինին նազարընտան բէք ֆարգ-
լը օլտըզը անլաշըմըշ տըր: ԸՍ-
թանպօլ վէ Անատօլու Էրմէնիլէ-
րինին մէսէլլէրինտէ Բուս գաթի-
էն ֆիթուրազը պուլընմըշ. քէնտի
նազարը տըզգաթը եալընըզ Էր-
մէնիստանըն ահպալընա հասը իթ.
միշ տիր: Բուսիա քէնտիսի մէզ-
ըիւր էյալլէթէ սինօրտաշ պուլըն-
տըզընտան՝ օրալարընը գապթի
տուպ Եփրատ նէհրինէ սահիպ
օլմագ իսթէր, վէ իշթէ սիյասի
պու հէսապի իլէ ինսանիյէթէր.
վէրիլէ տույկուլընը պիր թարա-
ֆտ աթմըշ տըր:

«Ղարպ տէվլէթլէրին թիւրքիա
իշխն թէրթիպ իթմիշ օլտըզը իս
լահաթըն՝ Էրմէնիստան չու տէհ.
չէթէնկիզ հալտէ իքէն, իճրա օ.
լընմամաընըն սէպէպի իշթէ պու
տըր: Սիւրէն ֆրանսըզ տօնան.
մասընըն նիւմայիշի էսնասընտա՝
իշին պու մէրքէգտէ պուլընտըզը
տըզգաթա շայան պիր սուրէթտէ
մէյտանա չըգտըր:

«Ֆրանսա տէվլէթի՝ Լօրէնտօ
մէսէլլէսինին տէլլէթէն հալլը իլէ
պէրապէր՝ Էրմէնիստան իշխն պա-
զը իսլահաթըն իճրասանը թալէպ
իթմէք իսթէտի: Ֆաղաթ սօն սա
աթտա Բուսիա միւտալէլէ իթտի:
Ֆրանսա Բուսըն իճպարընա գար-
չը կէլմէզ իտի: պու սէպէպլէ
քէնտի իտտալարընը եալընըզ
ազճէյէ տայիր մաթլուպաթընա
հասը իթմէյէ մէգպուր օլտը,
վէ հիւքիւմէթ Էրմէնիստան մէսէ-
լէսինէ կիրիշմէտիկինտէն տօլայլ-
բէք միւշքիւլաթլէ Ֆրանսըզլարը
գանտըրա պիլտի:

«Պինապէրին՝ չու սըրա Բու-
սիա Էրմէնի մէսէլլէսինին մէյտան
պուլմասընա գարչը կէլմէսինին
սէպէպի զայրը բէք պէրապէ վէ
աշիքե:սր տըր: Բուսիա օ մէսէլլէ-
քէնտիսինէ չուսուլի օլտըզը գա-
տալ՝ սուրէթի գաթիլէտէ հալլ
իթմէք իլէտպիրինտէ տիր:»

Բուսիստա պուլընտն 40000
Էրմէնի մուհաճիլլէրին Բուս թա-
պալըզըն գապուլա իճպար իտի-
մէսի իշխն՝ տաթիլլէն նազըրը
Մ. Սրբիաճին հոկտ. 30 թարիխ
լի կապկոսիտ միւթէտորիֆլէրինէ
կէօնտէրմիշ օլտըզը Էմիրնամէնին
սուրէթինի տաթի Մէրգում Տօք.
Ալիքս իւլառ «Թալմըզըն մուս-
պիրինէ կէօնտէրմիշ տիր: Պիզ
մէզըիւր Էմիրնամէնին միւնտէրի
ճաթը «Բրօ Արմէնիա» տան թէր-
ճիւմէ իտուպ, էվլէթի նօմէրօք.
զըն եինէ թիրքճէ գըսմընտա
տէրճ իթմիշ իտիք:

Ֆէտայի Անդրանիկ վէ չէքսի

Ախրէն Պապը Ալինին էճնէպի
էլիլէրէ կէօնտէրմիշ օլտըզը պէ
յաննամէսինէ պինտէն, Էրմէնիլէր
տէն միւթէնէքթիլ պիր էյգիյէ
չէթէսի ալթմըշ գատար գարըլար
վէ չօճուլար թօփալապ Արագ
մանաստըրընա գաբամըշլար: Մուշ
տաքի Էրմէնի եպիսկոպոսըն թա-
լէպի իւզլի, Թիւրք տաքէլլէրի
գաբանմըշ օլանլարը գուրթարմագ
թէճրիւպէսինտէ պուլընմըշլար ի
սէտէ, շաքիլէր թիւֆէնք տար-
պէլլէրի իլէ մուգալլէթ իթմիշ-
լէր: Տիւրք թարաֆտան, Սթան-
պօլտան կէլէն սօն թէլէկրաֆիա-
լըն պէյանընա պինտէն, գան ագ
մայա սէպէպիլլէթ վէրմէմէք ի-
շխն՝ Անդրանիկին վէ քէնտի չէ-
թէսինին թիւրք թօփալընտան
չըգմագ չարթը իլէ սաղ սէլիմ
պրագըլմալարը պապընտա՝ Էր-
մէնի Բաթրիգինին իշէ միւտալէ
լէ իթմէսինի թիւրք հիւքիւմէ-
թինտէն թէլլէթի օլընմըշ:

Թիւրք նօթասը հազըգաթա
միւթապըզ տէլիլ, Պիր գաշ
թաֆսիլաթ Սուլթանըն մէթալտը
օլան հալանճըլըզը բէք կիւզլէ
սուրէթտէ մէյտանա գօլաճագ
տըր:

Սուրբ Աւաքիոյ մանաստըրը
Մուշտան պիր գաշ միլ իրագ վէ
մուհարէպէճէ բէք մուլթագաթ
հիւքսէք պիր մէվզը իւզլէրինտէ
պինա օլընմըշ օլուպ, տալլըզ ի-
չէրիսինտ. պուլընտն Սասուն քէօյ
լէրինէ կիտէճէք օլան պօլազլարա
նէզարէթ իտէր վէ գալի հիսար-
լար իլէ իհաթէ օլընմըշ տըր: Ի-
չէրտէ սէթիմիւսանէ մէվճուտ տըր,
քի օրատա 60 էօքսիւզ մուհաֆազա
օլընմըշ իշթէ թիւրք նօթասըն
տա կէօսթէրիլէն 60 հէսիր պուլն.
լար տըր:

Հոկտեմբերտէ մէզըիւր մանա-
տըրտա ֆէտալլէր պուլընտըզըն
Պիթիլիս վալիսինէ իսպար օլըն-
մըշ տըր: վալի տէրհալ մանա

տըրը թօփա թուլթագ նիլէթին-
տէ իտի: Ֆաղաթ Բուս գօնսուր-
սը թուլթագինին իտտատար ի-
զէրինէ պու էֆքեարտան վազ
կէլտի: Շաքիլլէրի թաագիպ ի-
շին կէօնտէրմիշ օլան տաքէրլէր
գաշազլարըն իլիլի պուլալալտը-
լար:

Լաքին Օմանլը հիւքիւմէթի
պու ֆըրսաթտան իսթիֆիտէ իթ
մէք իսթէյալ. Ս. Աւաքիոյ
մանաստըրընտա տաթի սուրէթտէ
մուհաֆըզ տաքէրի սազլալագ իս.
թէտի: պու թէտպիրին մագսէ.
տի իսէ՝ Սասուն քէօլլիլլէրի ճէպ-
րէն վէ թագիպաթլէ Մուշ օլա-
սընա տաղըթմագ բուր քի օրատա
օնլար քէնտի քէնտիլլէրինի ֆիւրտ
լէրտէն վէ նիշամի տաքէրլէրին
գարչըսընա մուհաֆազա իտէմէ.
սինլէր: իշթէ պու էսնատէ Անդ-
րանիկ քէնտի արգատաշլարը իլէ
մանաստըրա կիրաի:

Էրմէնի ֆէտալլէրէ՝ Բէսմի էվ-
րազլարտա էզդիւս իսթի վէրիլի-
յօր: Սըրպար վէ Պուլկարլար
հայտալտ տէրլէր, Եունտն սէր-
պէստիյէթ իսթիլալընտա գլէքք
վէ աքմաթօլ տըրլէրաի:

Անդրանիկին արգատաշլարը,
Սիւրբ բաշա թէսիլլէր օլընտն
նամտար Սիւրբըն չէթէսինտէն
տիրլէր. մէրգում 7 սէնէ ճէնկլէ-
չուպ, նիհայէթ էօլտիւրիլմիշ տիր.
Անդրանիկին թիւրքին թէլլէթի.
լէրինի գապուլ իթմէսի սահիհ
տէլիլ տիր. զիրա պու եօլտա
վուգուլաթլարտա, հէր պիր վաթ
թաղրիլ օլընմըշ տըր. տիկէթ թա.
րաֆտան էկէր չըգմըշ օլաւ ըտը,
ճիւլար քէօլլէր իւզլէրինէ գանլը
մուգաթլէլլէր վուգու պուլաճագը
չիւրհէսիզ իտի:

Լ'էօռոքիւն

ՏԱԽԻԼԻԹԷ

Իսթիգրալըն վէ թիւթին մօ-
նօրօլըն մուգաթլէնտէլլէրի Սօպ-
րանիլէտէն Բէտտ օլընմըշ օլտըզ-
լարըն էվլէլլէ եազմըշ ըտըզ:
Պու սէպէպտէն տօլայլ մէճիսի
վիւքէլա տաթի իսթիֆա վէրմիշ
տիր:

Իշի պու մէրքէգէ կէթիլէնէ
գատար Բատալագօֆ բարթիսի էն.
վաի վէլլէլլէլլէ չըգալուպ, մի-
թինկլէր տաթի թէլլէր իթտիլլէր:
Ֆաղաթ պու ճիւլլէ իլէ պէրա-
պէր վիւքէլանըն իսթիֆալը էլան
Ֆէի. Բրէնա հազլէթլէրինտէն
գապուլ օլընմամըշ տըր: Պու կիւն
Բրէնսին սօն գալարը անլաշլա-
ճագ տըր:

ԹԱՏՐՈՆ ՍԱՆԹՐԱԼ

Վաղը, կիրակի, ցիբեկէ վերջ,
Ժամը 3ին, լէէսլէօ Հայ դերասա-
նական խումբը, առաջին անգամ
ըլլալով պիտի ներկայացնէ, հա-
յերէն լիզուաւ, ՍԵՆ ՀՈՂԵՐ Թա
տերախաղը 3 արարուած և ծի-
ծաղալար զաւեշտ մը տաճկերէն
լիզուաւ:

ՆՈՐ ԵՐԳԱՐԱՆ ԿԱՄ ՄԻՄՈՒՆԷ ՀԱՅՈՒԱՆԱՆ

Այս երգարանի Բ. տպագրութիւնն
է որ այսօր լոյս տեսաւ, սուրի ճոխա-
ցած, բարեփոխուած եւ մաքուր լեզ-
վի վրայ տպուած: Հակառակ գնոյն
աժանութեանը, կը պարունակէ այն
բոլոր հին եւ նոր աղագային երգերը
որոնք ընտիր եղանակ ունին ու կեր-
գութին հայ ժողովուրդի ամեն դասա-
կարգէն

Գին 1 Ֆր.

Ստանալու համար բօստի ծախքը
10 սանդիմ պէտք է միատեղ զրկել
Իրաւունքի խմբագրութեան Վանա:
Կը ծախուի նաեւ Գահիրէի մէջ մեր
գործակատար Տ. Կարապետ Երզնկա-
նանի խանութը, Ուստը (Ամերիկա)
Տ. Յակոբ Ֆրանգի, Չիքսկօ Տ. Ս.
Գարակեալուրեան եւ Ընկ. ջով
Պուգրէշ Տ. Ղազար Պոզոսեանի վա-
ճառատունը, Գէօստէնճէ Տ. Ղ. Կրտ,
նիկեանի ջով:

ԹԻԻՃՃԱՐԻՅԷ

ՉԱԽԻԼԷ

ՊՈՒՂՏԱՅ
Վալիօն լիպ. 49.53 հքթ. 6.40/7.—
Արապա լիպ. 48-58 հքթ. 7/9.20
ԱՐԲԱ
Վալիօն 100 քիւ 9/9.20
Արապա 35-45 լիպ. հքթ. 5.80/6.60
ԵՌԻԼԱՅ
Արապա 4.—/4.80
ՖԱՍՈՒԼԻԱ 100 քիւ 15.—/22.—
ՉԱՎՏԱՐ
ՄԻՍԻՐ
Արապա լիպ. 54-58 հքթ. 7.—/8.40
Վալիօն լիպ. 100 քիւ 9.60/10.10
ՏԱՐԸ
Կիւնտէ 100-150 արապա կէլլէթ-
տէ տիր. վալիօն 50-55:
Վալիօն մուլթէլլէսի ալթուս ֆը-
րանքլէ, արապա կիւլմիլլէ, նաթօ-
լէօն 22/40 հիսապ իլէ:

ՊԱԳԻԱԼԻԹԷ

Վարնա բիաջասընտա պազգալիյէ
մալլէրին պու կիւնքի ֆիլաթը, ալ-
թուս ֆրանք իլէ:
ԳԱՀՎԷ 1.65/1.85
ՇԷՔԷՐ Բօման, նէմցէ 56
» (Գէսմէ) սանաղգ 29.—
ԲԻՐԻՆՃ Զարոն չուվալը 35-38
» Ֆիլիպէ » 35.—
» Ինկիլի » 27.—
» Բիզօն » 45.48
ԿԱՉ Սանաղգը 6.70
ՉԷՅԹԻՆ ԵՌԻԼ քիւ —.90/1.05
ԳՈՒՐՈՒ ԻԻԶԻԹ —.32

ԲԱՄՈՒԲ

Վարնա մաղազասընտա իւրիք սա-
թըլարը:
Ինկիլիլ Երիկի Ն. 8-14 9.50
» » Ն. 18-24 12.—
ԵԷԼԻ Երիկ Ն. 8-14 9.—
Աթըլմըշ բամուք հօդա 2.—

ՍԱՐՐԱՅԻԹԷ

Նաբուլէօն 22 ֆրանք
Օսմ. լիւրաւ 22.90 ալթոն ֆրանք

Одговорникъ Н. Драгулевъ

Печатница "Взаимность", Варна